

kvinnotryck

nummer 3-2019

Alexandria Ocasio-Cortez kvinnan som gör Trump CRAZY AGAIN

Jourbesöket

MISOGYNA BESLUT KÖR ÖVER TJEJERS BEHOV

INCELS

FEMINISTISK
STÖDGRUPP
BLEV MISOGYN
STORMTRUPP

Nu ska vi
hålla käft
– igen

Är du en toxisk feminist? **MISOGYNI GER TERAPI**

Omslag: Alexandria Ocasio-Cortez

Omslagsfoto:
Alamy

Ansvarig utgivare:
Jenny Westerstrand

Redaktör:
Unni Drougge

Sribenter i detta nummer:
Marja Beckman, Helena Brors,
Unni Drougge, Joanna Górecka,
Ellinor Gotby Eriksson, Susanna
Eriksson, Ghita Huldén, Jenny
Westerstrand

Illustratör: Lisa Medin

Layout: Marianne Engblom,
Ateljé Idé

Redaktionskollektiv 3/2019:
Ana Paula Oliveira de Macêdo,
Unni Drougge, Maria Hane
Ghita Huldén.

Tryckeri: Botkyrka Offset
Miljömärkt tryck

Kvinnotryck utkommer med
fyra nummer per år.

PRENUMERATION

Roks medlemsjourer, jourkvinnor
och jourtjejer: Gratis.

Privatpersoner: 160 kr/år

Organisationer och företag:
240 kr/år

För kontakt med redaktionen
samt prenumerationsärenden:

kvinnotryck@roks.se

Telefon: 08-442 99 30

Från metoo till misogyni

FOTO: JINI SOFIA

MED JÄMNA MELLANRUM tänds ett hopp om att den yngre generationen killar banar väg för en ny sorts manlighet, fri från alla behov av att dominera och spänna muskler. Istället hyllas de för att vara lyhörda, mjuka och respektfulla mot tjejer. Nu har detta sagts om så många kullar unga killar att kvinnoförtrycket borde ha dött ut vid det här laget. För alla snälla pojkar som aldrig sa hora – vart har de tagit vägen, och varifrån kommer alla sviniga snubbar som passerat 30-strecket?

VI VILL SÅ GÄRNA TRO på det där plötsliga trendbrottet som vi kämpat för så länge, att belöningen för allt vi satsat äntligen ska klicka in. Som när en våldsam man lovar bot och bättring och partnern tänker att den här gången menar han allvar, nu har han insett hur illa han gjort mig, nu blir han den omtänksamme man jag en gång förälskade mig i, den han innerst inne är. Jag brukar kalla detta önsketänkande för »malign optimism«.

NÄR METOO-VÄGEN nådde sin kulmen fick den maligna optimismen ett kollektivt genomslag. Den virala hashtaggens avskräckande effekt på sexismen var som att hålla upp ett krucifix mot en vampyr. Vik hädan! Men snart kunde vi höra skitsöveltrampet från patriarkatets stormtrupper komma allt närmare. Varje gång sexismen utmanas träder nämligen misogynin i kraft så att de olydiga hondjävlarerna återgår till sin »rätta plats«.

SEXISM ÄR patriarkatets ideologi. Misogyni är själva verktyget som tas i bruk när ideologin inte håller. Därför är den misogyna aktiviteten hög just nu, ur varje springa kryper misogynerna fram och spinner sitt klibbiga nät. Att inte vänta sig denna motoffensiv är ett utslag av malign optimism. Men att urskilja den patriarkala vävens fina trådar för att slippa fastna i dem – det är däremot inget önsketänkande. Det är en förbannad nödvändighet.

UNNI DROUGGE
Redaktör

ILLUSTRATION: LISA MEDIN

16

NÄRKONTAKTEN

Över en natt blev hon världskändis och så älskad att hon blev hatad. Älskad för att hon har allt det som **Donald Trump** saknar. Och hatad för just det.

Sidan 16

AVTRYCK

4 Kampen för de sexbrottsanklagades rättigheter har inletts i Storbritannien, där kravet går ut på en lagändring som ska hindra en påstådd epidemi av lögnaktiga utpekanden.

INZOOMAT

5 Misogynin som »bara vill oss väl» – tio mjuka paket med hårda bud. Hänga ut eller hålla käft? Metoo bröt tystnaden, hurra, hurra, men nu får det vara bra. Pressetiketen manar till tystnad – grabbar måste väl ändå få lov att näthata kvinnliga publicister ifred. Juridikens inbyggda misogyni i glappet mellan lag och rätt.

GRANSKAT

13 Den sanna berättelsen om en feministisk frizon som blev en misogyn terrororganisation. Hur incel-rörelsen började och varför den blev sin egen fiende.

NÄRKONTAKTEN

16 Inte ens ett år har gått sen **Alexandria Ocasio-Cortez** blev invald som den yngsta kongressledamoten någonsin i USA:s historia. Och inte en dag har gått utan att hon blivit omnämnd i medierna. Nu vill alla veta hennes hemlighet. Men tänk om det är precis som hon säger: att framgången beror på att hon menar precis det hon säger.

VERKLIGHETSCHECKEN

20 Stockholms tjejjour har bara en uppdragsgivare, och det är de stödsökande. Därför kämpar de tillsammans mot nedbantade vårdresurser som lämnar utsatta tjejer i sticket.

FRITIDSLINJEN

22 Nuckor som skiter i bekräftelse – succéromanen blir pjäs, tio sexiga öron-godisar med feministisk erotik, »Labels we love» – klimatsmart shopping på facebook, riktiga fängelsetjejer i dokumentärserien » Tjejer bakom galler» och annat kulturellt aktuellt.

UTMÄRKT KULTURTANT

24 Komikerbranschen styrs fortfarande av grabbflabb. Till och med de kvinnliga komikerna själva kan ha svårt att skratta när det är en tjej som står på scenen. **Anna Blomberg** tillåter sig själv att tycka att hon är jätterolig. Bara ibland, när det misogyna motståndet blir för starkt, kan hon tvivla. Men fan att hon tänker sluta!

ROKSNYTT

26 Gott och blandat om vad som hänt och vad som komma skall.

5

TEMA: DEN LEENDE MISOGYNIN

Misogynin är alltid hack i häl på feministiska framsteg. Den här gången har misogynerna valt en annan strategi. Istället för att förklara krig bjuder de upp till dans.

Sidan 5-10

24

UTMÄRKT KULTURTANT

Sammanlutning för sexbrottsanklagade

Våldtäkt brukar beskrivas som ett brott med svåra konsekvenser. Vanligtvis är det då de utsatta man syftar på. Men på senare tid är det de våldtäktsanklagade som ymnigt fått redogöra för sitt lidande. Rädslan att bli våldtagen tycks ha överskuggats av en annan rädsla – att bli utpekad som våldtäktsman. Därför tar de uthängda männen revansch. Här hemma driver de förtalsmål med allmänna medel, och i Storbritannien driver de en lagändringskampanj för att skydda misstänkta förövare.

TEXT: UNNI DROUGGE | FOTO: NATIONAL GFM CENTRE

EN AV SOMMARENS stora nyhetshändelser var den brittiska kampanjen för sexbrottsanklagades rättigheter. Med sig hade de kända namn som Stephen Fry och den 78-årige, hedersbetitlade poplegenden Sir Cliff Richard. Den folkkäre popsångaren hade tidigare blivit beskydd för våldtäkt på minderåriga, vilket skapat stor dramatik i medierna efter att BBC helikopterfilmade och direktsände en polisrazzia i sångstjärnans bostad. Även om utredningen blev nedlagd och Cliff Richard fick ett skadestånd från BBC och polisen motsvarande 7,2 miljoner kronor, anser han sig ändå inte kompenserad för årtal av sömnlöshet och allmänhetens misstro. Därför har han tagit strid för en lagändring som ska ge misstänkta förövare samma anonymitetsskydd som gäller för de utsatta, så att ingen ska behöva gå igenom det lidande han själv fick utstå.

KAMPANJGRUPPEN KALLAR SIG Fair – Falsely Accused Individuals For Reform, och ett av gruppens språkrör, radio-

När andra utsatta får veta att det pågår en brottsutredning mot deras förövare, vågar de ofta träda fram, vilket ökar chansen till en fällande dom.

personligheten Paul Gambaccini, varnade för ett »krisläge orsakat av falska anklagelser» och för att den nuvarande lagen uppmuntrar »alla lögnare och galningar att anklaga någon».

MEN DE SOM VÄRNAR OM den stora gruppen sexbrottsutsatta vill varna för lagändringsförslaget, inte minst för att kampanjen förstärker myten om att kvinnor ljugar om våldtäkt för att skada en man. Charlotte Proudman, jurist med könsrelaterat våld som huvudområde, är en av kritikerna. Här förklarar hon varför.

– Sexuella övergrepp är det brott som både har störst mörkertal och lägst upplärningsprocent, säger hon och lägger fram statistik från England och Wales, som väl överensstämmer med den svenska. Förövare blir alltså ytterst sällan straffade, och om de ska ha rätt att vara anonyma kommer ännu färre att göra en anmälan. När andra utsatta får veta att det pågår en brottsutredning mot deras förövare, vågar de ofta träda fram, vilket ökar chansen till en fällande dom.

Hur ska man då undvika risken att oskyldiga blir uthängda och dömda på förhand?

– Den risken ska medierna ta ansvar för, säger Charlotte Proudman. Falska anklagelser är dessutom lika ovanliga när det gäller sexualbrott som vid annan brottslighet, och straffen är så pass hårda för den som anmäler falskt att även många som har blivit utsatta är rädda för att gå till polisen och kanske misstänkas för att fara med lögn.

Varför anses det då vara så viktigt att skydda namnen på just dem som anklagats för våldtäkt?

– Helt enkelt för att det nästan alltid är kvinnor och barn som utsätts för sexbrott och förövaren nästan alltid är en man, slår Charlotte Proudman fast.

FALSKA PÅSTÅENDEN OM FALSKA ANKLAGELSER

Charlotte Proudman gick till hårt angrepp mot en kampanj där kända män påstod att den nuvarande lagen uppmuntrar till falska sexbrottsanklagelser.

KOM MED OSS LILLA VÄN, SÅ GÖR VI FEMINISMEN GREAT AGAIN

MISOGYNIN ÄR PÅ FRAMMARSCH. Det är inte oväntat. När kampen mot sexism och patriarkalt förtryck står på gränsen till ett nytt genombrott, aktiveras könsmaktsordningens försvarssystem, det vill säga misogyni.

DEN HÄR GÅNGEN är det en moderniserad form av misogyni vi möter. Insidan är densamma, men för att bättre passa in i rumsrena miljöer och förhindra de

vulgära antifeministernas avskräckande effekter, är den misogyna utsidan ofta klädd som kvinna och kallar sig gärna feminist. Men tittar vi närmare på denna »feminism« påminner den snarare om mannen som slår sin partner för att han ju »vill henne så väl« att han måste tvinga henne till hennes egen lycka. Den man älskar äger man – eller hur det nu var.

TEXT: UNNI DROUGGE | ILLUSTRATION: LISA MEDIN

10

inzoomat

REGLER SOM GÖR DIG FRI (AVGIFTNING FRÅN TOXISK FEMINISM)

1 Unga tjej – det är nu du ska ta för dig

DIN UNGA FLICKKROPP är en maktfaktor som du fått alldeles gratis. Låt männen dregla i kors och njut av bevisen på att du är värdefull. Det är nu ditt erotiska kapital blomstrar. Innan det peakar ska du därför se till att få allt du pekar på.

(Räkna bara inte med att ditt enda kapital ska följa samma tillväxtlogik som annat kapital. En kvinnas »erotiska« kapital kan ju aldrig öka i värde, eftersom ung ålder är det enda värdet. Din dalande kurs på köttmarknaden blir en ständig påminnelse om att kapitalet är förbrukat och att du är värdelös som kvinna.)

FOTO: ZEROCHAN

2 Ni höjde era röster och hörs nu bra – så tack ska ni ha

SUFFRAGETTERNA som slogs för kvinnlig rösträtt är värda all respekt. Även rätten till preventivmedel var en viktig principseger. Och självklart ska kvinnor i Saudiarabien ha rätt att köra bil.

(Står du upp för den västerländska nutida feminismens krav kommer du däremot att möta samma motstånd som suffragetterna fick på sin tid.)

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

3 Låt jämställdhet vara binär – så kan män leva som ni lär

ALLA TJÄNAR PÅ ett jämställt samhälle där ingen ska bli särbehandlad. Som självständiga kvinnor ska ni därför slippa bli förminskade av gammalmodiga gentlemän som håller upp dörrar, lyfter tunga saker och visar hänsyn.

(Mansrättsrörelsens version av jämställdhet innebär närmare bestämt att du ska stå ditt kast och att de könsskillnader som faktiskt existerar (exempelvis graviditet) inte behöver respekteras.)

FOTO: JAN BAARS/PIXABAY

5 Det finns inget genus – män är från Mars och du är från Venus

DU SKALL INGA andra gudar hava jämte DNA. Män är genetiskt programmerade till att tävla, du är specialdesignad till att vårda. Genetiska skillnader går inte att ändra med genusflum och jämställdhetspolitik. Sverige är världens mest jämställda land, och ändå gör svenska kvinnor fortfarande traditionella val. (Givetvis måste undantag göras när pojkarnas skolresultat ligger långt under flickornas. Då måste det ju bero på den könsdiskriminerande skolmiljön, som hämmar pojkars genetiskt förprogrammerade vinnarskallar med en undervisning som utformats efter flickors smidiga hjärnkapacitet.)

ILLUSTRATION: **ISTOCK**

4 Du har all rätt att gå ut på stan och röja – ingen ska tvinga dig ha slöja

DET ÄR EN SJÄLVKLARHET att du som modern och sexuellt frigjord kvinna ska kunna klä och sminka dig hur du vill och gå vart du vill.

(Bara du tänker på att smink och sexig klädsel är ett sätt att marknadsföra din kropp. Bli därför inte förvånad om män vill köpa det du har att sälja. Kanske rentav ta det utan att fråga. Du bad ju om det.)

FOTO: **TESSA ZLAVISTOK/FICKR**

SEXPOSITIVA PAGLIA

»Min generation slogs för kvinnors rätt att riskera våldtäkt.« **Camille Paglia**, professor i konst- och kulturhistoria, »sexpositiv feminist«, posör och provokatör.

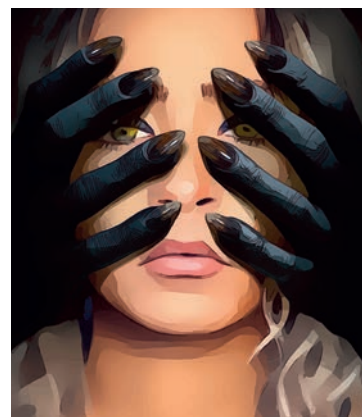
FOTO: **WIKIMEDIA COMMONS**

6 Stoppa våld och kvinnohat – ställ upp för män i ofrivilligt celibat

VÅLDET MINSKAR i samhällen där majoriteten män lever i monogama relationer (säger **Jordan Peterson**). Därför gör ni samhället en tjänst om ni sänker kraven och viger era liv

(och underliv) åt de arga oknullade killarna, som då kommer att slippa skjuta vilt omkring sig för att de aldrig kan få sig ett skjut. (Vetenskapliga fakta visar också att uppemot 70 procent av världens kvinnor utsatts för våld av en man de haft en monogam relation med. Kvinnor har alltså redan provat den monogama metoden. Den funkade inte.)

FOTO: **PIXABAY**

7 Män klantar sig och har dålig stil, men gör det inte till en big deal

KLART ATT DU BLIR SUR när exempelvis: din pojkvän råkar ladda upp en film där ni har sex, din manlige kollega råkar föra upp ett finger i din slida, din manlige chef råkar glömma övergreppet du rapporterade om, du vaknar av att en kille råkar onanera i din fitta och andra gropigheter som män råkar halka ner i. Men de menar inget illa, de råkar bara vara ouppmärksamma tölpar som inte kan läsa av dina signaler.

(Konstigt nog »råkar« denna manliga inkompetens bara gälla deras förhållande till kvinnors integritet. I övriga sammanhang har de inga problem med att följa sociala spelregler. Låter du män ursäktas sig med »tölpwashing« kommer de att fortsätta behandla dig respektlöst medan omgivningen förlåter dem.)

FOTO: SHUTTERSTOCK

8 Våga se sanningen – så slipper du problem med män

DE FAKTUELLA FEMINISTERNA bekämpar fake news med alternativa fakta. För att veta vad som kan förändras måste du ju först veta vad som är sant.

(Enligt dessa »fakta« är dock förändringspotentialen begränsad till nya konserveringsmetoder av kvinnors ofrihet.)

FEMINISTFEJKEN

Författaren och f.d. filosofi-professorn **Christina Hoff Sommers** driver Youtube-vloggen »factual feminist«, där hon med stor faktaresistens hävdar att könsförtrycket bara är en myt utan vetenskapliga belägg. Därför kan hon också förneka såväl våldtäktsstatistik som könsrelaterat lönegap.

FOTO: WIKIPEDIA

9 Du är en stark kvinna – ingen liten snöflinga

TRO INTE PÅ METOO-KVINNORNA som vill göra dig till ett hjälplöst offer. Sätt karlarna på plats om de inte sköter sig. För du vill väl inte tillbaka till tiden då kvinnor behandlades som porslinspjäser?

(Om du sätter ner foten och säger ifrån när män begår sexuella kränkningar får du förstås finna dig i repressalier och yrkesskador, med andra ord just det som ledde till metoo-upproret.)

FOTO: GETTY

10 Bråka inte med barnens far – han vill bara ha mer mansvar

EN MAMMA SKA INTE själv behöva bära hela föräldrabördan. Papparätten är en gåva, både till mammor som behöver egen tid och vila och till barnen som slipper bli märkta för livet av en faders frånvaro.

(Även om du vet att en pappas närvaro är farlig för barnen ska du alltså böja dig för papparätten, annars kan du förlora vårdnaden. Men skyddar du inte dina barn mot en farlig pappa, kan du också förlora vårdnaden.)

FOTO: PICGRA

FOTO: SHUTTERSTOCK

HÄNGA UT ELLER HÅLLA KÄFT?

Hade inte Harvey Weinstein blivit uthängd inför hela världen skulle metoo aldrig ha fått den sprängkraft som behövdes för att nå igenom bruset. Tack vare detta sensationella utpekande av en enskild man med stor makt, blev mäns sexuella gränsövertredelser en allmän angelägenhet. Idag kritiseras metoo för just det som fick världen att äntligen lyssna på kvinnors erfarenheter av detta omfattande svineri. Så, hur ska vi ha det, egentligen? Kvinnotryck har nosat i debatten om namnpubliceringarnas vara eller inte vara.

TEXT: JOANNA GÓRECKA

OFTA TALAS DET om att brott mot kvinnor och kvinnors vittnesmål måste tas på större allvar. Men när förövare sedan namnges heter det att kvinnor tar lagen i egna händer och att mäns liv slås i spillror. På senare tid har debatten om kvinnors säkerhet överröstats av kritik mot mediernas namnpubliceringar av just män som hotar kvinnors säkerhet. Och det gäller inte bara grova brott som misshandel och sexövergrepp.

ATT HÄNGA UT namnen på misogyna näthatare betraktas också som ett etiskt övertramp om de är yngre än 18, vilket

demonstrerades då den feministiska sajten Gardet publicerade en av de många hatkommentarer de dagligen får in och lät avsändarens namn stå med. När det visade sig vara en 16-årig kille som velat straffa Gardets feministiska opinionsbildare med en »fet bakhandsörfil« tog det hus i helvete. Högprofilerade skribenter skyndade till pojkens försvar och slog fast att Gardet å det grövsta hade brutit mot god publicistisk sed. En del ansåg till och med att 16-åringen kunde få hela sin framtid förstörd av att denna förhållandevis milda våldsfantasi blottats för allmänheten. Märk väl, att för inte länge sedan utmålades hot

Ett groteskt övertramp att hänga ut barn och deras kontaktuppgifter inför en mångtusenpublik, skrev **Isobel Hadley-Kamptz** i Medievärlden, där hon jämförde Gardet med högerradikala propagandasajter.

FOTO: MYNEWSDESK CC

och hat på nätet som en allvarlig fara för demokratin och det fria ordet. Men nu tycks det vara viktigare att skydda den stora gruppen flitigt näthatande tonårsskallar.

KLART ÄR ATT metoo-rörelsens namnpubliceringar har skakat om det pressetiska regelsystemet. Frågan är åt vilket håll vi ska gå. Är pressetiken föråldrad och behöver uppdateras? Eller är det dags att skärpa kraven på att den efterlevs?

Feminister som göder hat föder hat, tyckte Expressens **Gunilla Brodrej** och bad om att få påminna Gardet om elementära publicistiska regler.

FOTO: BOKFÖRLAGET ATLAS

»DET KAN VARA FARLIGT ATT INTE NAMNPUBLICERA!«

inzoomat

JENNY NORDBERG ÄR en mångfaldigt prisbelönad journalist med skribentuppdrag i både svensk och internationell press, bland annat Svenska Dagbladet och New York Times. Hon har länge varit engagerad i frågor som rör kvinnors frigörelse från manlig dominans, inte minst inom medievärlden. Kvinnotryck bad henne kommentera debattläget.

– Min egen åsikt är att svenska medier

har blivit farligt rädda att publicera namn på misstänkta eller dömda förövare, säger Jenny Nordberg. Några få högljudda försvare av exempelvis misstänkta våldtäktsmän har fått det att framstå som om det vore ett brott att publicera deras namn. Det är helt fel. Det finns något som är betydligt farligare och mer destruktivt för ett samhälle än att en enskild persons namn publiceras i tidningen – och det är

att människor blir tysta, inte vågar vittna eller berätta vad de har varit med om. Därför kan det tvärtom vara farligt att inte namnpublicera.

– Yttrandefriheten har gått bakåt i Sverige de senaste åren, fortsätter Jenny Nordberg, och det är verkligen en livsfarlig utveckling. I USA talar man ibland om en *chilling effect* för yttrandefriheten, som en konsekvens av att människor blir

” Det är betydligt farligare och mer destruktivt för ett samhälle att människor blir tysta än att en enskild persons namn publiceras i tidningen.

överdrivet försiktiga och en farlig – och onödig – tystnad sprider sig.

SVERIGE HAR EN AV VÄRLDENS starkaste yttrandefrihetsgrundlagar, och det brukade vara upp till publicister att ständigt pröva och tänja på gränserna för den. Det är inget som ska avgöras av rättsväsendet heller – pressen lyder inte under åsikter från exempelvis Sveriges Advokatsamfund, utan det är precis vad det låter som: enbart åsikter. Men nu finns det inte så många modiga publicister kvar.

– Jag tror, avslutar Jenny Nordberg, att både traditionella medier och det svenska självreglerande pressetiska systemet står inför en smärtsam omvälvning, där förtroendet för pressen kommer att sjunka ännu djupare om man väljer att fortsätta låtsas som om man existerade i ett eget universum som är mer restriktivt än för bara några år sedan – och betydligt mer begränsat än vad som sker i nya medier, både sådant som kan räknas som journalistik och sådant som publiceras av privatpersoner i sociala medier.

FOTO: ANNA SCHORI

Vad är det som kittlar mellan könen?

KÖNSMÖG «VAR ETT ord vi använde i kretsarna när vi skulle beskriva utspel som handlade om att män och kvinnor »kompletterar varandra« – men förstås »är lika mycket värda«. Just nu pågår detta könsmög i FN, där många konservativa stater försöker förhandla bort skrivningar om »equality«, ett begrepp som handlar om jämlikhet mellan kvinnor och män, för att istället tala om »equity«: *Different, but equal in worth*. Ja, ni vet. Vi talar om den där skillnaden som gör livet. Att det kittlar mellan könen.

KÖNSMÖGAREN FÖRSÖKER alltid göra det lite spännande med vad som försiggår mellan kvinnor och män. Könen antas nämligen dras naturligt till varandra för att »opposites attract«. Hans beskyddarinstinkter passar hennes lust att bygga bo. Hennes fokus på känslor balanserar hans rationalitet, och hans lokalsinne hennes varande i nuet.

” Könsmöget försöker alltid göra det lite spännande med vad som försiggår mellan kvinnor och män. Vi som arbetat med och engagerat oss mot våld vet att det i själva verket inte är ett dugg spännande.

VI SOM ARBETAT MED och engagerat oss mot våld vet att det i själva verket inte är ett dugg spännande. Det som kallas »den lilla skillnaden« är en mörk ocean av mäns rätt att överpröva, köra över och begå övergrepp på kvinnor och tjejer – för att olikheten handlar om plats på jorden. Vem som får ta den.

DET SOM I MYTERNAS värld är Yin och Yang, en evig men jämn kamp mellan ljus och mörker, jord och luft, eld och vatten, flyter i verkligheten nådlöst över till en hierarkisk relation mellan könen där kampen är allt annat än jämn. Den är avgjord. Det är ena partens hand som tar över. Och det är inte kvinnans. Hon sitter med skitkortet, hur målade de än är.

HAN SITTER MED LUSTEN, hon med att locka. Han tilldelas svag impulskontroll och starka drifter. Hon ges det motsatta – hon är kontrollerad och så beräknande att hon till och med skulle kunna manipulera en gråsten till att dansa. Hon blir hans rov och ändå var det hennes fel. De här föreställningarna om att könen är väsensskilda går på djupet i vår kultur, liksom i många kulturkretsar omkring oss.

DET ÄR MOT DESSA föreställningar feministerna har fört en stenhård, rasande och modig kamp. Könsmöget motades också i grind ett kort tag under sent 1990-tal. Men nu är det på återtåg. Killar som Jordan Peterson och stora stater i FN gör gemensam sak. »Genusvansinnet« ska bort och ersättas av – könsmöget.

MEN ISTÄLLET FÖR ATT se och identifiera hur kön skapas dikotomt (som motsatser) och hierarkiskt (ojämlikt) och att detta motsatstänkande i förlängningen är dödligt, har en ny analys seglat upp i den feministiska rörelsen: Kön sägs vara skapat binärt. Binärt som i ettor och nollor. Binärt som i ingen inbördes relation, ingen konflikt, bara en annanhet – det som inom matematiken kallas »tvåställighet«.

MEN HUR SKA VI då tolka maktrelationen mellan könen om könen inte relaterar till varandra? Och hur vet någon vad maskulinitet är om det bara ringas in av sig självt, utan relation till en föreställd kvinnlighet?

DEN SOM VET får gärna upplysa mig. Det enda jag vet är att patriarkatet är listigt, att könsmöget breder ut sig och att kvinnors och tjejers situation i Sverige och världen alltför tydligt visar att vi blir sedda som nollor.

JENNY WESTERSTRAND
Ordförande i Roks

FOTO: FRIDA EKMÄN

Jämställd lagstiftning – misogyn rättsskipning

Lagstiftning och rättsskipning lever i parallella världar. Lagar som bygger på könsneutrala och jämställda ideal kan därför få rakt motsatt effekt när de tillämpas. I glappet mellan dessa två system bevaras det misogyna samhället. Kvinnotrycks juridiska expert förklarar.

TEXT: SUSANNA ERIKSSON | ILLUSTRATIONER: CLIPART OCH WOMEN AND JUSTICE PROJECT

UNDER DE ÅR jag skrivit i Kvinnotryck har jag behandlat flera olika juridiska frågor: vårdnadsfrågor, arbetstidslagstiftning, människohandelsbrott, bostadsjuridik med mera. Oavsett vilken fråga så går det att se hur till synes könsneutral och jämställd lagstiftning missgynnar kvinnor. Vårdnadslagstiftningen övervärderar barnets kontakt med båda föräldrarna och undervärderar det våld män utsätter barn och kvinnor för. Mammor hamnar i omöjliga situationer där de riskerar höga viten om de vill skydda sina barn från kontakt med våldsamma fäder. Arbetstidslagstiftningen tar ingen hänsyn till den ojämställda fördelningen av det oavlönade reproduktiva arbetet med hem och familj. Vad gäller domstolars tillämpning av bestämmelsen om människohandelsbrottet finns det stora

brister, belagda i forskning, vilket leder till att kvinnor som utsatts för människohandel för sexuella ändamål inte får upprättelse. En formellt könsneutral äktenskapslagstiftning tar inte hänsyn till skillnaderna i ekonomiska villkor mellan män och kvinnor vilket leder till att kvinnor tvingas kvar i äktenskap de helst skulle vilja lämna, inte minst för att de inte kan hitta någon annanstans att bo.

ALLT DETTA TILLSAMMANS visar på hur ett misogynt samhälle leder till en misogyn juridik och att juridiken därigenom bidrar till att upprätthålla det misogyna samhället, det handlar alltså om växelverkan. Detta konstaterande är inget nytt, vi har i Norden en snart 50-årig historia av forskning om kön och rätt. Den tidiga kvinnorörelsen och den feministiska rörelsen har också alltid fått kämpa med och mot lagstiftning och rättsväsende – från rösträtsfrågan till barnomsorg till samtyckeslagstiftning, som exempel. Utmaningarna växer dock i takt med att jämställdheten ökar. På de flesta områden i dag har vi en lagstiftning som i och för sig är bra. Det är i tillämpningen av lagstiftningen som problemen allt oftare finns, vilket också kan vara svårare att komma åt. Naturligtvis betyder inte det att alla domare och beslutsfattare på myndigheter är kvinnohatare. De är dock som alla andra en del av ett misogynt samhälle som format och formar dem. Juridik och politik, rätt och samhälle hänger ihop.

Ett misogynt samhälle leder till ” en misogyn juridik som i sin tur bidrar till att upprätthålla det misogyna samhället.

VÅRDNADSTVISTER ÄR ETT BEKANT exempel på när det i och för sig inte är något större fel på lagstiftningen, men ändå för med sig fruktansvärda konsekvenser för kvinnor och barn när familjerättssekreterare och tingsrätter undervärderar våldet i sina riskbedömningar. En formell jämställdhet räcker inte – vi behöver också den materiella jämställdheten. En jämställdhet som sträcker sig bortom vackra (och viktiga!) ord till förändring på riktigt i kvinnors och barns liv.

SUSANNA
ERIKSSON ÄR
FEMINIST OCH JURIST,
OCH GRUNDARE AV
INDILE JURISTBYRÅ.
HON MEDVERKAR
REGLBUNDET I
KVINNOTRYCK.

 granskat

Incels – ett feministiskt initiativ

Som 20-åring hade Alana aldrig varit på en dejt och inte vågat komma ut som bisexuell. Hon hade heller aldrig talat med någon om sin brist på kärleksliv. Det var för pinsamt. Därför skapade hon ett nätverk för lika-sinnade. De kallade sig incels.

Kvinnotryck berättar historien om en frigörande och konstruktiv gemenskap som kapades och förvandlades till sin egen värsta fiende.

TEXT: HELENA BRORS

BEGREPPET »INCEL« står i dag för »högerextrem och okysst yngling, som bor hemma hos sina föräldrar och fantiserar om att ta blodig hämnd på kvinnor för att de förvägrar honom sex«. Massakern i Alta Vista 2014, massskjutningen i Roseburg 2015 och nu senast det bestialiska mordet på den 17-åriga bloggaren Bianca Devins är tre av flera exempel på att somliga incels är beredda att förverkliga sina fantasier. Dock är det incelbegreppet ljusår från den ursprungliga, feministiska innebörden. Termen har kapats av misogynister.

DET HELA BÖRJADE med en bisexuell kanadensiska vid namn Alana. Av rädsla för att förknippas med den nuvarande incelrörelsen hemlighåller hon sitt efternamn. I början av 1990-talet pluggade hon statistik i Ottawa. En afton satt hon på universitetet och kämpade med statistiska satser när en främmande man knackade på hennes kontorsmodul och sa: »Jag är 27 och har aldrig varit på en dejt« utan att presentera sig.

ALANA VAR FÖR socialt inkompetent för att förstå att hans socialt inkompetenta kontaktsökande var otillbörligt. I

efterhand har hon konstaterat att det var snudd på ofredande. Där och då tänkte hon: »Det var ovanligt. Han behöver uppenbarligen tala med någon.« De pratade om 27-åringens vän, som hade tagit livet av sig och om hur sorgen och malplacerad den främmande mannen kände sig på universitetet.

OMSIDER GICK främlingen, men deras samtal hängde länge kvar i Alanas tankar. Hon var 20 och hade heller aldrig varit på en dejt. Hennes akademiska färdigheter hade utvecklats mycket snabbare än hennes sociala dito. Därtill hade hon ännu inte kommit ut som bisexuell. Hon hade aldrig talat med någon om sin brist på kärleksliv. Det var för pinsamt.

UNDER ÄREN SOM följde började Alana gå i terapi samt behandla sina eksem ordentligt. Hon läste Naomi Wolfs »Skönhetsmyten« och den feministiska

man får kärleksrelationer att fungera hade utgångspunkten att läsaren redan hade haft kärleksförhållanden. Kanske kunde Alana hjälpa dem som var i samma predikament som hon varit i tidigare.

TILL ATT BÖRJA MED behövde hon en term för gruppen i fråga. »Oskuld« tyckte hon hade för negativa kopplingar. »Celibatär« brukades vanligtvis om nunnor, munkar och andra som levde i celibat frivilligt. Involuntary celibate (»ofrivillig(-t) celibat/-är«) fick det bli. Ett långt och opraktiskt begrepp.

MISOGYN MASSMÖRDARKULT

Efter **Elliot Rodgers** blodbad fick incel en ny och fruktansvärd innebörd.

BILD: YOUTUBE

psykologen **Harriett Goldhor Lerner** »The Dance of Intimacy«. Omsider träffade Alana personer som ville gå på dejt med henne och vid 24 års ålder fick hon sin första flickvän.

TROTS ATT HON hade tagit sig ur ensamheten och in i leken kunde hon inte sluta tänka på sina före detta olyckssystrar och -bröder. De som fortfarande levde i celibat mot sin vilja. All litteratur om hur

ALANA SKAPADE webbsidan Alana's Involuntary Celibacy Project med teleskopordet invcel i internetadressen. Ja, du läste rätt. Involuntary celibate slogs först ihop till invcel. Men eftersom invcel var

Från feministisk stödgrupp till misogyn stormtrupp

ILLUSTRATION: FLICKR

Misogyni – nej tack!

■ SLUTET PÅ 1990-TALET.

Alana, en kanadensisk tjej, skapar ett nätforum för »incels«, vilket blir en gemensam beteckning för dem som lever i ofrivilligt celibat. På mailinglistan finns ett hundratal hetero-, homo- och bisexuella kvinnor och män i olika åldrar och av olika etniciteter. Några skriver dikter och sånger om sitt tillstånd. Två listmedlemmar blir kära, bryter varandras celibat, gifter sig och lever lyckliga än idag, då denna artikel skrivs.

■ 2001. Med hjälp av mailinglistan på Alanas incelsida

utför en grupp kvinnliga sociologer vid Georgia State University en enkät om personer som vill ha sex, men har varit oförmögna att finna en villig partner de senaste sex månaderna. Studien »Involuntary Celibacy: A Life Course Analysis« publiceras i Journal of Sex Research.

■ 2004. Incelsite.com grundas. Samma år publicerar Wikipedia en neutral sida om fenomenet incel. Incelsite har ett diskussionsforum och folk hittar dit via Wikipediasidan.

■ 2006. Diskussionsforumet på Incelsite övergår i det fristående IncelSupport. Där finns kvinnor och män som lever i ofrivilligt celibat på grund

av exempelvis autism, sjuklig fetma eller rörelsehinder. En del är föräldrar, som inte träffat någon ny sedan skilsmässan. En kvinna lever i ett kärleksförhållande, men är av medicinska skäl oförmögen att ha samlag. Ibland talas det om att utsläcka libidon och övergå från

På IncelSupport listas incels sju dödssynder: Apati, ursäkter eller berättigande, överanalyserande, naivitet, rädsla, skam och **vrede**.

Alana lämnade incelvärlden kring millennieskiftet och trodde att hon aldrig skulle höra talas om den igen. Men 2014 såg hon till sin fasa att den 22-årige massmördaren Elliot Rodger hade identifierat sig som incel i sitt långa, misogyna självmordsmanifest.

svåruttalbart och nästan lät som imbecile (»imbecill«) ändrades teleskopordet till incel. Sidan bestod av svart text mot vit bakgrund utan krusiduller. Där fanns artiklar om anledningar till ofrivilligt celibat, Alanas bakgrund, länkar till sidor om social fobi, dikter och filmtips. En mailinglista ingick.

SJÄLV STÖTTE JAG först på incelbegreppet när jag gick på gymnasiet på 00-talet. Jag var inne på en webbsida med råd om hur personer med Aspergers syndrom (som jag) skulle hantera högskolestudier. Ett av dem var att om man inte fann kärleken på campus kunde man söka tips och stöd på Alanas incelsida.

ALANA, SOM HADE slutat vara incel, blev en person som alla såg upp till. Själv besvärades hon av deras vårdnad. Alana var ingen expert på att få ett sexliv och ingen utbildad terapeut. Listmedlemmarna ältade dessutom mest sina besvär utan att komma någonvar. Även om de kunde trösta varandra så gjorde de aldrig framsteg som grupp. Något besviken lämnade Alana incelvärlden kring millennieskiftet och utgick ifrån att hon aldrig skulle höra talas om densamma igen.

SÅ EN DAG 2014 stod Alana i en bokhandel och läste i tidskriften Mother Jones om Elliot Rodger, 22-åringen som massakrerade sex personer och skadade

14 innan han tog sitt eget liv i Isla Vista i Kalifornien. Till hennes fasa hade han identifierat sig som incel i sitt långa, misogynna självmordsmanifest. Det var i samband med massakern som incelbegreppet för första gången fick spridning i media. Den breda allmänhetens bild av en incel blev en kvinnohatande massmördare.

NU DRIVER ALANA webbsidan Love, Not Anger: Beyond Involuntary Celibacy (»Kärlek, inte ilska: Bortom ofrivilligt celibat«). Tanken är att sidan ska utvecklas till en inkluderande gemenskap, som hjälper ensamma människor att finna respektfull kärlek i stället för att fastna i improduktiv ilska samt bedriva forskning om fenomenet ofrivilligt celibat i samverkan med akademiker och vårdpersonal. Världen är fortfarande full av ofrivilliga celibatärer. Lejonparten av dem är inte incels. Åtminstone inte i ordets nuvarande bemärkelse.

incel till voluntary celibate (»frivillig(-t) celibat/-är«), volcel – som Cliff Richard. Även där blir två medlemmar, slovenska Volkuja och amerikanska WildMan, kära och bryter varandras celibat. Den bisexuella medlemmen onemungbean fick omsider en flickvän, men gjorde slut vid insikten att sagda flickvän fetischiserade hennes fetma.

ILLUSTRATION: FLICKR

Misogynin till attack

■ På IncelSupport listas incels sju dödssynder: Apati, ursäkter eller berättigande, överanalyserande, naivitet, rädsla, vrede och skam. De förhållningssätten var inte konstruktiva. IncelSupport är uttalat feministiskt. Medlemmar som ger uttryck för misogyni blir utslängda.

■ **2006–2013.** När kvinnohatarna fördrivs från Incelsidorna migrerar de till det rivaliserande forumet LoveShy, som bildades 2003. LoveShy blir en ständigt expanderande grogrund för avsky och uppviglande till våld, där massmördarna Marc Lépine, Dylan Klebold,

Seung-Hui Cho och George Sodini hyllas. Medlemmar uppmanas att ta livet av sig och/eller mörda kvinnor som har nobbat dem.

■ ManShy upptas i den framväxande manofären – det lösa, huvudsakligen virtuella nätverket av »mansrättsaktivister«, »pappa-aktivister«, »ragningsartister« och högerextremister som förenas i sin antifeminism. Manliga incels får där lära sig att det är samhällets fel att ingen vill ligga med dem, att de har rätt till sex och att de i vilket fall är för bra för att interagera med »sliddjur«.

■ **2013.** På r9k, ett underforum till det anonymiserande troll-

forumet 4chan, konstateras: »Det finns incelsupport, som jag brukade skriva inlägg på, men det är hårt modererat och överdrivet PK, så 4chan-typer skulle hata det«.

■ **2013.** IncelSite kraschar. Några medlemmar skapar den temporära substitutsidan IncelTemporary och länkar Wikipedias incelartikel till den. Men en dryg månad efter Isla Vista-massakern raderas incelartikeln därför, så folk inte längre kan hitta till den temporära incelsidan via Wikipedia. IncelTemporarys skapare ger upp. Incelbegreppet är kapat och kan inte räddas. Stödet och den positiva gemenskapen har försvunnit.

En kvinna under påverkan

Två års dörrknackande gav resultat. Plötsligt slogs dörren upp på vid gavel och framför henne stod en hel värld och jublade. Idag blir det rusning till butikerna om hon råkar nämna vilket läppstift hon använder, och efter en timme är det slutsålt. Möt aktivisten, bartendern och världssensationen Alexandria Ocasio-Cortez.

TEXT: LINN ANDERSON | FOTO: AMALY OCH STÅLE GRUT / NRKBETA FLICKR

DET ÄR SVÅRT att avgöra vad som är mest fängslande med det politiska stjärnskottet Alexandria Ocasio-Cortez.

Är det hennes vanlighet eller hennes ovanlighet? Vanligheten har hon själv varit noga med att påpeka under kampanjen som gjorde henne till den yngsta ledamoten någonsin i USA:s kongress. Och hon kommer från en gräsrotsrörelse som grott där de etablerade politikerna vänt på klacken och lämnat folket åt sitt öde. Men nu har rösterna som stiger upp från »verklighetens folk« blivit politisk hårdvaluta som kan göra uppstickare till makthavare. Det har fått hela den politiska kartan att ritas om. Och mitt på denna karta i stormakten USA står den 29-åriga uppstickaren AOC, som hon numera kallas.

AOC HAR OCKSÅ kallats för »en socialistisk Donald Trump« och »en Donald Trump i högklackat«, men i själva verket är hon allt det som Trump inte är. Hon är kvinna, ung, icke-vit, har invandrarbakgrund och kommer från arbetarklassen.

En anständig bostad är ingen dröm, det är en norm. Att få vård och omsorg är inget privilegium, det är en rättighet.

Dessutom är hon inte republikan. Men hon är heller inte demokrat i den gamla bemärkelsen. För hon ingår i den grupp som vill förnya det demokratiska partiet inifrån. De kallar sig Justice Democrats – Rättvisedomokraterna – och har givetvis

väckt mycket ont blod i demokraternas traditionella falang.

ATT AOC BLIVIT en mediemagnet är inte konstigt. Hon har ett bildvänligt utseende, skrattar gärna och spelar korten väl som ung tjej i offentligheten. Men det är något mer med henne. Jag funderar över vad det är när hon kommer gående mot mig i duvgrå byxdress, vinröda stövletter och hästsvans. Mindre i verkligheten än vad man tror när man ser henne på bild, som om berömmelsen får folk att växa rent fysiskt i våra föreställningar. Och en av frågorna som måste ställas är ju då självklart:

Hur kan man hänga med i en så plötslig och drastisk förändring – att bli världsberömd över en natt?

– Den första tiden kändes det som att slitas i stycken, säger AOC. I två år hade jag gått runt i ur och skur och knackat dörr i mitt distrikt, vant mig vid att få ett nej oftare än ett ja, och när sen resultatet kom överträffade det våra vildaste förväntningar. Det känns fortfarande lite

överkligt, så jag brukar sätta mig på mitt vanliga hak och snacka med dem som vet vem jag var dagen innan den där dagen då vi vann primärvalet. Men jag känner en enorm press. Varje dag är en dans på spänd lina.

»ALTERNATIVA FAKTA« FRÅN KONSPIRATORISKA MISOGYNA HJÄRNOR – OM AOC

- Hon är egentligen en skådespelare som gick på en casting anordnad av en kommunistisk pr-strateg som vill ta över Vita Huset.
- Allt hon säger har hon lärt sig innantill av en coach som samarbetar med en grupp turkar som stödde det armeniska folkmordet.
- Staben hon arbetar med får pengar från George Soros.
- Hon kan ingenting om politik och är dessutom dum i huvudet.
- Det är inte hon som skriver sina tweets och kommentarer i sociala medier.
- Hon och de andra nyinvalda vänsteraktivisterna har konstiga namn som ingen kan uttala, de har falska papper.
- Hon och hennes pojkvän har aldrig bott i Bronx som ingår i hennes valdistrikt, de står bara skrivna på en lägenhet som står tom, det har brevbäraren och tanten i blomsterbutiken sagt.
- Hon är ingen gräsrot, hon kommer från en vit, privilegierad elit.

Folk pratar jämt om hur viktigt det är att ha politisk erfarenhet ...

– Jag har ju ingen erfarenhet av att sitta i kongressen, men däremot har jag erfarenheter som de flesta ledamöter saknar,

och det är en stor fördel. Har man jobbat på en bar och vant sig vid att jiddra med folk som inte vill gå vid stängningsdags, då blir man inte bortsnackad av en massa bullshit. När jag deltar i debatter eller genomgångar tänker jag ofta, men vad pratar de nu om, det var väl inte det här vi skulle diskutera?

– Ja, jag har varit underskattad i hela mitt liv! Men nu vinner jag på det. Det gör ju motståndarna desto sämre förberedda.

MENINGSMOTSTÅNDARNA förlöjligar också många politiska förslag istället för att bemöta dem sakligt, exempelvis när de målar upp New Green Deal som en skräckvision – att alla kor måste dö och folk kommer att börja äta hundar. Demokraternas ledare [Nancy Pelosi](#) har kallat förslaget New Green Dream och från höger menar de att det är ett försök att göra USA kommunistiskt och kallar förslaget för Vattenmelon – grön utsida men röd insida.

Vad handlar motståndet om?

– Allt vi gör är att återknyta till demokratiska värderingar, säger AOC. Men det verkar vara många som tror att en rättvisare fördelning och en hållbar ekonomi är odemokratiskt, när det är vårt nuvarande samhällssystem som inkräktar på demokratiska fri- och rättigheter. Kraven vi för fram, som höjda marginalskatter, rätt till bostad, utbildning och vård var det som

gällde på 1950- och -60 talet. Det gjorde ju knappast Amerika till ett kommunistland.

– Jag tror att vi kan skapa ett sunt och fungerande samhälle där folk vet att de kan söka läkare om de blir sjuka, att deras barn kan läsa vidare och gå högre utbildningar och slippa leva med en accelererande klimatkris. Det är ingen flummig dröm, det kan vi åstadkomma tillsammans.

Man brukar ju säga »Följ pengarna«, för intressen ljuger aldrig. Går det att få bort pengarna från politiken?

– Det är vårt mål att helt sanera politiken från ekonomiska intressen, säger AOC, som nyligen släppte en träffsäker video om hur lagen tillåter politiker att gynna affärsintressen de själva är inblandade i. Filmen fick miljontals visningar. Vår trovärdighet ligger i att vår valkampanj helt och hållet finansierades av donationer från enskilda väljare och sympatisörer, fortsätter hon.

– Jag vill att människor ska lita på mig, att jag kan lyssna på vad de säger och inte på vad lobbyintressena vill. Vi vägrade ta emot bidrag från företag och miljardärer. Allt det där som brukar finansieras av feta checkar från näringslivet gjorde vi själva istället. Sen när vi lyckades sa alla: Wow, vilken byrå anlidade ni? Men vi nådde ut med vårt budskap tack vare en massa hårt arbete. Och det är så det alltid har varit för mig och för min familj. Min mamma tog jobb som städerska för att jag skulle

Trumps gränslösa beteende har sänkt våra förväntningar så mycket att vi inte ens orkar bli upprörda över att en våldtäktsman kan vara president.

kunna plugga vidare. När jag var klar med mina studier kom finanskrisen och jag fick ta jobb som servitris för att bidra till att familjen fick tak över huvudet

– Det är vad pengar handlar om för vanligt folk – om att ha råd att leva. En anständig bostad ska inte vara en dröm, det ska vara en norm. Att få vård och omsorg ska inte vara ett privilegium, det ska vara en rättighet.

RASAR ÖVER RASISTTWEETS

Mina rasistiska tweets är inte rasistiska!

FOTO: REUTER

FOTO: STÅLE GRUT / NRKBETA, FLICKR

Hur kändes det då att själv bli utpekad för att leva lyxliv med en boendestandard som vanligt folk bara kan drömma om?

– För det första har lägenheten jag hyr i Washington en standard som mycket väl skulle kunna vara genomsnittlig, det är ingen science fiction, säger AOC. För det andra var det av säkerhetsskäl som jag flyttade dit. Jag fanns bland annat med på en lista över politiker som skulle bli skjutna. Och så finns det dessa konservativa journalister som spionerar på mig, pratar med grannar och får för sig saker. Och vill hänga ut min skyddade adress.

Hur mycket misogyni och rasism och konspirationsteorier ska egentligen en nybakad kvinnlig politiker behöva tåla? Från Vita Huset och hela vägen ner till Internets sumpmarker...

– Trumps gränslösa beteende har sänkt våra förväntningar så mycket att vi inte ens orkar bli upprörda över att en våldtäktsman kan vara president, säger AOC, men låter mindre glattig på rösten. Jag tycker att det är hög tid att gå vidare och lämna Trump bakom oss, lägger hon till.

SÅ FORT AOC försvinner in i Capitol Hill kommer en svärm av journalister att rusa

fram mot henne. Hon kommer att frysa till ett ögonblick, som ett villebråd framför strålkastarna på en bil. Sen kommer hon att ta upp mobilen och skicka allting vidare till världspubliken som följer henne. Och det är också den enda likhet hon har med Donald Trump.

JAG TÄNKER PÅ vad en stabmedarbetare berättade. Att en hel vägg i AOC:s kontor i Washington är täckt av bilder på människor som uttalat allvarliga hotelser. Och att Alexandria Ocasio-Cortez vibrerar av samma sorts patos och folkliga gensvar som tidigare släckts av en mördares hand.

Politikerna nedvärderar

SÅ HÄR GJORDE VI

Systerskapet har alltid varit en styrka hos Stockholms tjejjour och även för alla som vänt sig dit för att få stöd under de 23 år som jouten funnits. Men problemet de nu står inför kan inte åtgärdas med systerskap, eftersom tjejer som utsatts för sexövergrepp behöver professionella vårdinsatser. Dessa resurser har blivit kraftigt nedbantade, vilket politikerna förklarar med att målgruppen är för liten. Det skulle också kunna tolkas som att misogynin breder ut sig i samhället.

TEXT OCH FOTO: MARJA BECKMAN

ALLDELES INTILL den enorma kolossen till Slussenbygge har Stockholms tjejjour sitt lilla kontor. Det är en regnig dag och joutens tre anställda är på plats. Malin Jenstav är stödverksamhetsansvarig och Malin Meissner och Linn Fröjdendahl är båda volontärsamordnare. De förvaltar Sveriges äldsta tjejjour. I juni var det 23 år sedan jouten startade för att kvinnojourer märkte att våldsutsatta yngre tjejer inte sökte sig till dem.

Att vård för tjejer inte prioriteras kan ses som en form av misogyni.

Från vänster: Malin Jenstav, Malin Meissner och Linn Fröjdendahl.

tjejernas problem!

– Vi möter tjejer och kvinnor som utsatts för en hög grad av sexuellt våld och som därför har utvecklat en hög grad av psykisk ohälsa. Många utvecklar PTSD (posttraumatiskt stressyndrom). Vi får höra deras berättelser om brister i vården, om personal som saknar kompetens att ta hand om dem. Trots bristerna ser vi att politiker och beslutsfattare snarare nedmonterar än utvecklar de instanser som finns för vår målgrupp, säger Malin Jenstav.

Hade samma problematik gällt män, är det svårt att tro att deras behov skulle förminska på det här sättet.

JOURENS UPPGIFT är att vara medsystrar, inte psykologer. Därför har jouren verkligen behov av en specialiserad klinik som de kan hänvisa de stödsökande till. Nu är kötiderna så långa att den som inte kan betala ur egen ficka ofta har svårt att få stöd. Paradoxalt nog nedmonterades många specialiserade kliniker i samma veva som metoo-rörelsen kom och ökade allmänhetens medvetenhet om sexuella övergrepp.

– En del berättar om sömnsvårigheter och ångest och får medicin mot det, men få får frågan om de har utsatts för sexuella övergrepp. Allt är väldigt godtyckligt, säger Linn.

TIDIGARE FANNS DET FLERA kliniker i Stockholm som tog emot traumatiserade tjejer och kvinnor, men en efter en av dem har lagts ner eller bytt målgrupp. Stockholms tjejjour jobbar för att uppmärksamma problemet med hjälp av bland annat debattartiklar, seminarier och rundabordsamtal. På Almedalsveckan 2019 höll de ett seminarium i samarbete med föreningen Tillsammans.

VID ETT TILLFÄLLE samlade jouren in namnunderskrifter och skickade dem till Åsa Lindhagen som då var socialborgarråd i Stockholm (numera är hon jämställdhetsminister), och flera landstingspolitiker. Samtidigt skrev de debattartiklar tillsammans med forskare, politiker och samhällsdebattörer. Kampanjen ledde till att många ur målgruppen själva tog kontakt med politiker.

– Vi var en enad front, det var väldigt häftigt, säger Malin J.

MEN SVAREN FRÅN politikerna har varit att det har blivit bättre samt att målgruppen är för liten. Tjejjouren hävdar att problematiken förminskas.

– De nedvärderar tjejers och kvinnors problem, säger Malin M.

– Jag har svårt att tro att det skulle vara så här om män hade drabbats, säger Linn.

JOURENS GODA RYKTE och geografiska läge gör att de har lätt för att hitta intresserade volontärer. Jouren har dock en urvalsprocess där de bedömer vilka som passar för uppdraget. Eftersom många av deras stödsökande drabbats av grova övergrepp krävs det att jourtjejerna är tillräckligt trygga i sig själva.

– Vi är tydliga med att många söker och inte alla kan vara med, säger Malin J.

– Ibland tackar vi nej till aspiranter för att vi märker att de inte är redo att ge stöd till någon annan. De stödsökande är våra uppdragsgivare, deras behov går först, säger Malin M.

ATT JOUREN KAN HA tre anställda just nu beror på statsbidraget och andra bidragsgivare. För att finansiera verksamheten söker de regelbundet stöd för att genomföra olika riktade projekt. Det kan till exempel handla om sexuellt självskadebeteende, stöd till incestutsatta tjejer eller tjejer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Stödmaterialet finns på jourens hemsida.

ATT SÖKA PROJEKTSTÖD tar väldigt mycket tid; att konkretisera projektet, göra budget och allt annat som krävs i ansökningarna. Deras önskan är att ha möjlighet att lägga mer tid på att stötta de stödsökande istället. Det är ju som sagt de som är deras uppdragsgivare.

ÅRETS JOUR

På Roks årsmöte i maj tilldelades Stockholms tjejjour det nyinstiftade priset Årets jour.

»Stockholms tjejjour får utmärkelsen för att de under mer än tjugo år har samlat, utvecklat och fört ut kunskaper om tjejers utsatthet för mäns och killars våld, med särskilt fokus på sexuellt våld«, stod det i motiveringen.

FAKTA OM STOCKHOLMS TJEJJOUR

Tar emot: Alla som definierar sig som tjejer, i åldrarna 10–30 år.

Antal anställda: Tre, fördelat på två heltid och en halvtid (tre heltid till hösten).

Antal medlemmar: Cirka 80 medlemmar.

Under 2018 stöttade jouren 2879 stödsökande.

Stockholms tjejjours seminarium på Almedalsveckan, som arrangerades i samarbete med föreningen Tillsammans, finns att se på jourens Facebooksida.

STOCKHOLMS TJEJJOURS framgångstips

- Ha en tydlig struktur för hur organisationen drivs. Stockholms tjejjour har en platt organisation, föreningen har till exempel ingen ordförande, och mötena är tydligt strukturerade.
- Vi utövar praktiskt systemskap och har högt i tak för oliktänkande.
- Om vi får resurser över ger vi dem till fortbildning för våra jourtjejer. Jourtjejerna ÄR Stockholms tjejjour och vi är beroende av dem. Vi diskuterar allt och alla får samma utrymme, det spelar ingen roll om de har varit engagerade i flera år eller en vecka.
- Vi ställer höga krav på våra jourtjejer.

KLIMATSMART SHOPPING PÅ FB

Det är december 2014 och **Ida Malmén** och tre av hennes vänner har sen länge sålt barnkläder i olika köp- och säljgrupper på Facebook, men tycker att det saknas en uppstyrd grupp för vuxenkläder. Så föds den numera massiva Facebookgruppen Labels we love.

– Vi ville ha en grupp med tydliga regler och medvetna stilar, så vi skapade en helt enkelt. Det senaste året har medlemsantalet ökat fort. Fler och fler vill handla hållbart, och vi är oerhört stolta över att vi behållit fokus på svensk design och aktuellt mode, säger Ida Malmén.

Det vinnande konceptet för Labels we love går ut på att gruppens medlemmar kan starta trådar med klädauktioner, efter att ha rensat garderoberna hemma. Först till kvarn gäller – men det är fritt fram att pruta. Tanken är att det ska vara fina kläder och accessoarer i nyskick fast till ett rimligt second hand-pris, alternativt välanvända dyrgripas som ändå har några år kvar att leva.

FOTO: FLICKR

TEXTER
FRITIDSLINJEN:
ELLINOR GOTBY
ERIKSSON

10 sexiga örongodisar

»Feministisk erotik« är en ljudboksserie med tio heta kortnoveller, utgivna av Leopard förlag. Historierna är smakfulla men samtidigt skönt snuskiga, väl skrivna (och mycket väl upplästa) men helt opretentiösa. För det är nog oftast pretentioner som sexskildringar faller på, men här finns alltså noll cringestämning och hundra procent kittling. »Trots den stora mängd erotiska ljudböcker som finns tillgängliga idag är utbudet inte särskilt varierat. Synsättet är ofta heteronormativt och kropparna som presenteras binära, unga, vältränade, välklädda och nyduschade«, skrev förlaget om novellserien i samband med boksläppet förra våren. Som motpol till det vill Leopard alltså erbjuda kåta ljudboksläsnare lite mer normbrytande och verklighetstroga berättelser. Novellerna är ungefär 20–30 minuter långa, så det funkar lika bra att sträcklyssna som att avnjuta dem en åt gången som små lyxpraliner. Bland författarna finns bland andra **Saga Becker** (på bild) och **Maxinne Björk**.

FOTO: TT

NUCKOR

skiter i bekräftelse

Nuckan har varit förälskad många gånger. Men oftast i svin som använder henne som musa och sex-partner, utan att erkänna att de har ett förhållande. Nu är hon femtio plus och duger tydligen inte ens som älskarinna. Hon befinner sig på glasberget – och det är bra. För nu kan hon göra upp med skammen över att vara bortvald. Nuckan behöver inte söka någons gillande, därför kan hon ta makten tillbaka. Malin Lindroths humoristiska och befriande roman »Nuckan« uppmärksammades stort när den släpptes våren 2018. Nu sätter Stadsteatern upp den självbiografiska berättelsen som pjäs. I rollen som nuckan ser vi sylvassa **Katarina Ewerlöf** och regin står **Frida Röhl** för. Premiären äger rum den 30 november på Folkets hus teater i Årsta.

FOTO: MATILDA RAHM

Riktiga fängelsetjejer pt. 2

Tragikomiska och rafflande »Orange is the new black« i all ära, men det är faktiskt än mer intressant att ta del av verkliga tjejfängelseskildringar. I dokumentärserien »Tjejer bakom galler« (»Girls Incarcerated«) får tittaren lära känna ett gäng dynamiska ton-årstjejer på två ungdomsfängelser i Indiana. De kämpar med konflikter och relationer, samtidigt som de med alla medel försöker förstå sig själva och sin omvärld.

Första säsongen sändes 2018, och den andra släpptes på Netflix i juni. De som inte har sett ett enda avsnitt måste genast kolla ikapp första säsongen där **Sarah** blir ren efter att ha blivit heroinmissbrukare via sin mamma, **Naijwa** har suttit av sitt straff men behöver en målsman för att kunna bli frigiven, och fängelsets populära kurator får ett känslamt avsked när hon slutar.

FOTO: FLICKR

HUR ROLIG FÅR EN kvinna vara?

Hon har kallats ett komiskt geni, med träffsäkra imitationer av bland andra Elisabeth Höglund och Jimmy Åkesson, och gränslösa karaktärer som »kåta Gun«. Men den riktiga gränslösheten har komikern Anna Blomberg mött hos misogyna uppdragsgivare och kolleger som utgår från att en persons nivå av rolighet sitter i genitalierna.

TEXT: ELLINOR GOTBY ERIKSSON | FOTO: CARL-JOHAN SÖDER

Hur ser dina erfarenheter av misogyni i humorvärlden ut?

– Jag har hållit på med det här i så pass många år att det är svårt att peka på enskilda exempel, däremot finns det en genomgående skev attityd i branschen. Historiskt sett är ju humorvärlden väldigt mansdominerad – kvinnor har alltid fått höra att de är avvikare. Och än idag är mannen norm, vi andra håller på med något slags »kvinnlig komik«. Man pratar ju inte om »killkvällar« på Norra brun, till exempel. Andemeningen blir att killar gör kvalitativ humor och att kvinnor är en sämre variant av män.

Har branschens misogyni påverkat din kreativitet?

– Ja, jag kan ju fyllas av självtvivel, liksom: vad gör jag för fel? Är det något fel på mig som person eftersom jag får stå tillbaka för manliga kolleger? Det skapar också en misstänksamhet gentemot kvinnliga kolleger. Man kanske vill undvika att klumpas ihop för att man är rädd för att kategoriseras som ett gulligt

Jag har till och med träffat andra kvinnliga komiker som säger att de bara inte KAN skratta åt kvinnor.

tjejjäng. Det konstigaste är att samhället hela tiden säger att allt löser sig om kvinnor bara tror mer på sig själva, som att det ligger hos kvinnorna att förändra den här situationen. Istället måste ju kvinnor bemötas på ett bättre sätt för att ens kunna känna till sitt värde.

Vad är det värsta du har hört i det här avseendet?

– En person sa att »ju fler kvinnor som står på scen desto mindre skrattar vi«. Jag har till och med träffat andra kvinnliga komiker som tänker så här, en förklarade för mig att hon bara inte kan skratta åt kvinnor. Det blir så absurt, för jag tycker ju att jag är kul och bra och jag vill absolut inte göra något annat än detta. Om någon skulle säga att svarta eller handikappade människor inte kan vara roliga skulle folk tycka att det var ett fruktansvärt uttalande. För det är det ju. Men om kvinnor kan man fortfarande säga att de helt enkelt inte har kapaciteten att vara roliga. Som att det ligger i biologin.

Tips till tjejer och kvinnor som vill jobba med humor?

– Man ska värna sin kreativitet och lekfullhet, och ta hjälp av varandra. För även om det finns många förtryckande människor så finns det ju också en väldigt stor grupp som bara längtar efter kvinnliga komiker. Det finns ett stort sug efter det, så den som vill testa att arbeta med humor behöver inte vänta sig en vägg av mörker. Dessutom: så mycket makt ska inte killar få över en att man slutar hålla på med något man gillar. Då förändras ju ingenting. Och situationen måste förändras, för den är jävligt mossig.

DETTA HAR HÄNT

Skådespelaren och komikern Anna Blomberg (född 1972 i Göteborg) har spelat teater och roat sin omgivning sen barnsben. Det stora genomslaget kom via humor-tv-serien »Kvarteret skatan«, men Anna har också stått på teaterscenen med egna uppsättningar och varit ett stående inslag i olika tv-produktioner med sina imitationer som består av alltifrån hollywoodfruar till politiker. När det klassiska nittiotalsprogrammet »Hur gör djur« återupplivades på TV3 var Anna Blomberg med sin pricksäkra imitationsförmåga ett givet val som programledare. Trots framgångarna har hon genom hela sitt yrkesliv behövt jobba mot sexistiska fördomar. »En man läste mitt manus till en scenshow och frågade »har du skrivit det här själv?« Skulle man ifrågasätta en manlig komiker på det sättet? Det är mycket underligt«, säger hon i en intervju i DN år 2010.

TACK FÖR DIN BANBRYTANDE FORSKNING, EVA LUNDGREN!

Forskaren **Eva Lundgren**, som förändrat synen på hur mäns våld mot kvinnor ska förstås och som skakade Sverige med sin banbrytande forskning, flyttar tillbaka till hemlandet Norge.

Lundgren kom till Sverige på 1980-talet. Då hade hennes forskning om sexuella trakasserier på universitetet skapat stort rabalder i Norge. Idag skriver Lundgren i norska tidningar, är hyllad författare och har en plattform där hon kan föra ut sin röst.

I Sverige har hon ännu inte fått samma upprättelse. Efter programmet »Könskriget« i SVT 2005, av journalisten **Evin Rubar**, drog dåvarande föreståndare för Genussekretariatet i Göteborg, **Anne-Marie Morhed**, och professor **Bo Rothstein**, Göteborgs universitet, igång en klappjakt på Lundgrens forskning.

– Det Lundgren och hennes forskningsmiljö fick utstå 2005 och framåt var en hatstorm där trolning och hatare från nätet gavs inflytande rakt in i universitetets beslutsrum, säger Roks ordförande **Jenny Westerstrand**, som själv forskat med Eva Lundgren i många år och var med under hatstormen mot henne.

ROKS VILL TACKA EVA LUNDGREN

för hennes arbete för kvinnors, tjejers och barns rätt att leva utan våld. Vi ser den enorma betydelse hon har haft för svensk feminism, inom kvinnojours- och tjejjoursrörelsen och inom akademien och politiken. Utan hennes forskning hade vi inte fått kvinnofridsbrottet, och hennes analyser av våldets processer och dynamiker, fångade i begreppet våldets normaliseringsprocess har på djupet bidragit till en förståelse för våldsutsatta kvinnors, tjejers och barns situation.

TEXT OCH FOTO: **JENNY WESTERSTRAND**

TACK!

VISSTE DU ATT...

Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, är den enda riksorganisationen i Sverige som jobbar bara för och med kvinno- och tjejjourer. Organisationen är partipolitiskt och religiöst obunden med över 100 medlemsjourer. Den åttonde och nuvarande ordföranden heter Jenny Westerstrand.

TYST DEMONSTRATION MOT RÄTTSLÖSHET FÖR SEXUALBROTTSOFFER

Roks ordförande **Jenny Westerstrand** och Kvinnotrycks redaktör **Unni Drougge** deltog i en tyst demonstration vid polishuset på Södermalm i Stockholm med **Cissi Wallin**, **Gardets.nu** och 65 kvinnor – för att uppmärksamma att så få anmälda sexualbrott utreds på ett sätt som leder till dom. Kvinnorna hade tejp över munnen med texten #rättslösa. Just nu utreds 65 sexualbrott vid polisstationen på Södermalm i Stockholm. Liknande demonstrationer har genomförts på flera andra orter, bland annat i Linköping, Luleå, Skövde och Örebro och fler planeras under september på många orter. Mer info om plats och datum på Gardets Instagramkonto.

TEXT OCH FOTO: GHITA HULDÉN

på gång

UTSTÄLLNING I VÄSTERÅS »I ETT ANNAT LJUS – ALLA KAN BIDRA TILL FÖRÄNDRING«

Utställning om våldutsatta kvinnor. Visas 14 september till 10 november på Västmanlands läns museum. Utställningen har gjorts på uppdrag av Föreningen Kvinnohuset i Västerås i samband med kvinnohusets 40-årsjubileum.

FOTO: WIKIPEDIA

Helga 30 år

KVINNOJOURN HELGA FYLLER 30 ÅR

I augusti firade Kvinnojournalen Helga i Tranås sitt 30-årsjubileum.

– Helst vill vi ju slippa finnas, säger ideellt engagerade **Berit Söderström**. Jourkvinnor från förr och nu samlades till en fest, och Roks ordförande **Jenny Westerstrand** och styrelseledamot **Elin Lindsmyr** var inbjudna.

Fram till augusti i år har 38 kvinnor och 44 barn behövt söka skydd på Kvinnojournalen Helga. Samtidigt har kommunen under 2019 dragit in sitt stöd till jouren.

FAKTA OM KVINNOJOURN HELGA

Antal anställda: 2,80

Antal medlemmar: 42, varav 8 aktiva.

Antal stödsökande under 2018: 46 Tranåskvinnor med sammanlagt 37 barn. De hade 11 kvinnor som bodde på det skyddade boendet, några med barn. Dessutom tvingades de göra 32 avvísningar för att det var fullt på boendet.

Finns skyddat boende?

Ja, två lägenheter finns – en tvårummare och en trea. De är nästan alltid bebodda.

Genom kreativt skapande tar KvinnoAgendan gemensam aktion för att uppmärksamma kvinnors historier

KvinnoAgendan är en kalender om kvinnor, av kvinnor, för jämställdhet. Varje månad får du ta del av kvinnors skapande och berättande. KvinnoAgendan syftar till att uppmärksamma, uppmuntra och stödja kvinnor, samt organisationer som jobbar för kvinnors rättigheter.

KvinnoAgendan tar vara på stoltheten att skapa tillsammans och uppmuntrar kvinnliga skapare att uttrycka sig genom dess sidor. Under årets 12 månader får du ta del av 12 kvinnors historier, beskrivna och illustrerade av 24 kvinnor. De har valt att varje månad porträttera en kvinna vars livshistoria eller gärning de anser borde ges mer utrymme.

Sedan första utgåvan 2018 har KvinnoAgendan organisationen vuxit och är idag ett nätverk av mer än 35 kvinnor spridda i och utanför Sverige som arbetar volontärt med kalendern. Dessa kvinnor har ett stort intresse för kvinnorätsfrågor, och en brinnande drivkraft att stödja kvinnor i sin omgivning gemensamt.

KvinnoAgendan är ett praktiskt verktyg att organisera din vardag med, men den är mer än så. När du köper, pratar om, delar KvinnoAgendan och dess budskap bidrar du till att belysa kvinnohistoria, lyfta kvinnligt skapande och stödja Roks. Vi gör det tillsammans!

Från och med 1 oktober kan du köpa ditt exemplar på kvinnoagendan.se eller hos lokala återförsäljare.

I: @kvinno_agendan F: @KvinnoAgendan